

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑΣ - ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	HAC103	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ψηφιακές μέθοδοι στην Ιστορία και την Αρχαιολογία των πόλεων		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ <i>σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων</i>	ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Διαλέξεις	2	10	
<i>Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο 4.</i>			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ <i>Υποβάθρου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>	Υποβάθρου - Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	Δεν έχει		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνικά ή/και Αγγλικά		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι (στην Αγγλική)		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης

και Παράρτημα Β

- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η παρουσίαση και κριτική ανάλυση των ψηφιακών προσεγγίσεων για τη διαχρονική μελέτη του πολιτιστικού αποθέματος των πόλεων. Τα τελευταία χρόνια η ψηφιακή τεχνολογία έχει αναδειχθεί σε σημαντικό αρωγό της Ιστορίας και της Αρχαιολογίας μέσα από προσεγγίσεις που στοχεύουν σε νέους τρόπους ανάδειξης, προβολής και διαμεσολάβησης της πολιτιστικής κληρονομιάς. Μια πληθώρα διαρκώς εξελισσόμενων ψηφιακών προσεγγίσεων (Συστήματα Γεωγραφικών Πληροφοριών, Εικονική και Επαυξημένη πραγματικότητα, Ψηφιακή αφήγηση, Ψηφιακές πολιτιστικές διαδρομές, Πληθοπορισμός κ.α.) έχει μεταβάλλει τις

πρακτικές συλλογής, οργάνωσης, ανάλυσης και επικοινωνίας του αστικού παλίμψηστου που γεφυρώνουν την αποσπασματικότητα των διαθέσιμων υλικών καταλοίπων και των συναφών αρχαιικών τεκμηρίων. Στο μάθημα εξετάζεται ο διεπιστημονικός χαρακτήρας της έρευνας του αστικού παρελθόντος δίνοντας έμφαση στα ιστάμενα μνημεία, τα αρχαιολογικά κατάλοιπα και τις ιστορικές πηγές που μπορούν να συνδυαστούν για την ολιστική διαχείριση και τη δημιουργική χρήση του αστικού πολιτιστικού αποθέματος. Η επισκόπηση των διαφορετικών ψηφιακών προσεγγίσεων, χρησιμοποιεί παραδείγματα από συναφείς ψηφιακές εφαρμογές, τόσο από την Ελλάδα όσο και από το Εξωτερικό, εξετάζοντας σε κάθε περίπτωση τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματά τους ως προς την ανάδειξη των δεδομένων και την αμεσότητα της αλληλεπίδρασης με το παρελθόν. Ταυτόχρονα τίγονται θεματικές που άπτονται της μελέτης των σύγχρονων αστικών μετασηματισμών σε σχέση με το πολιτιστικό απόθεμα, όπως η αστική διάχυση, ο αστικός εξευγενισμός, η τουριστικοποίηση και οι έξυπνες πόλεις.

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής/τρια είναι σε θέση:

- να αναγνωρίσει τη σημασία της διεπιστημονικότητας που απαιτεί η μελέτη του φαινομένου των πόλεων.
- να συσχετίζει μεθοδολογίες έρευνας και ανάδειξης της αστικής κληρονομιάς με τα συναφή ψηφιακά εργαλεία.
- να γνωρίζει παγιωμένες και εναλλακτικές στρατηγικές ψηφιοποίησης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- να κατανοεί το ρόλο του πολιτιστικού αποθέματος ως προς τα επίκαιρα ζητήματα του σύγχρονου αστικού φαινομένου.
- να αξιολογεί κριτικά τα χαρακτηριστικά των πολιτιστικών ψηφιακών προϊόντων από άποψη αξιοπιστίας και ερευνητικής χρησιμότητας.
- να έχει μια γενική επισκόπηση της συναφούς βιβλιογραφίας και σχετικών ψηφιακών εφαρμογών.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Ατομική και ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές και διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί μια εισαγωγή στις ψηφιακές προσεγγίσεις στο πολιτιστικό απόθεμα των πόλεων.

- Εισαγωγή. Γνωστικό αντικείμενο & διάρθρωση μαθήματος
- Αστικό παλίμψηστο και αστικό πολιτιστικό απόθεμα
- Αστική Αρχαιολογία, διαχείριση και ανάδειξη
- Ψηφιακή τεκμηρίωση μνημείων
- Οπτικοποίηση αστικών τοπίων
- Ψηφιακή χαρτογραφία και αστικοί μετασχηματισμοί
- Πολυεπίπεδες χαρτογραφήσεις της πόλης
- Η σύνταξη του χώρου στην αστική πολιτιστική διαχείριση
- Επαυξημένο πολιτιστικό περιεχόμενο - Ψηφιακές πολιτιστικές διαδρομές & ηχοτοπία
- Εικονικές πόλεις: Παιχνιδοποίηση και αστική κληρονομιά
- Ψηφιακή αφήγηση - Επιστήμη των πολιτών – Πληθοποριστικές προσεγγίσεις
- Τα όρια της πόλης και η περι-αστική πολιτιστική κληρονομιά
- Σύνοψη

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<p>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση</p>																	
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<p>Χρήση Τ.Π.Ε. στη διδασκαλία. Υποστήριξη Μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας e-class.</p>																	
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας.</i> <i>Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="671 1205 1015 1283">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1015 1205 1358 1283">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="671 1283 1015 1361">Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1015 1283 1358 1361">26</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1361 1015 1406">Διαδραστική διδασκαλία</td> <td data-bbox="1015 1361 1358 1406">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1406 1015 1518">Επισκόπηση παραδειγμάτων στο διαδίκτυο</td> <td data-bbox="1015 1406 1358 1518">10</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1518 1015 1563">Αυτοτελής μελέτη</td> <td data-bbox="1015 1518 1358 1563">74</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1563 1015 1608">Εκπόνηση εργασιών</td> <td data-bbox="1015 1563 1358 1608">90</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1608 1015 1675">Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1015 1608 1358 1675">40</td> </tr> <tr> <td data-bbox="671 1675 1015 1787">Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</td> <td data-bbox="1015 1675 1358 1787">250</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Διαλέξεις	26	Διαδραστική διδασκαλία	10	Επισκόπηση παραδειγμάτων στο διαδίκτυο	10	Αυτοτελής μελέτη	74	Εκπόνηση εργασιών	90	Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40	Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	250	
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου																	
Διαλέξεις	26																	
Διαδραστική διδασκαλία	10																	
Επισκόπηση παραδειγμάτων στο διαδίκτυο	10																	
Αυτοτελής μελέτη	74																	
Εκπόνηση εργασιών	90																	
Μελέτη και ανάλυση βιβλιογραφίας	40																	
Σύνολο Μαθήματος (25 ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)	250																	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία,</i></p>	<p>Αξιολόγηση μέσω εκπόνησης και παρουσίασης γραπτών εργασιών σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο του μαθήματος, αλλά και συνολικής παρουσίας και συμμετοχής στις διαλέξεις του μαθήματος.</p>																	

Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Baughner, S., Appler, D.R. & Moss, W. (eds) 2017. *Urban Archaeology, Municipal Government and Local Planning*. Springer Cham.

Borda, A & Bowen, J. 2017. Smart Cities and Cultural Heritage - A Review of Developments and Future Opportunities. In Bowen, J.P., Diprose, G. & Lambert, N. (ed) *Electronic Visualisation and the Arts (EVA 2017)*. London, UK, 11 - 13 Jul 2017.

Cheirchanteri, G. 2021. Recording, Documentation and Sustainable Development in Cultural Heritage Buildings. Athens building maintenance (1830-1940), *SMC magazine*, 14, 111-115.

Engel, M. 2018. Deep mapping: space, place, and narrative as urban interface. In Sayers, J. (ed) *The Routledge companion to media studies and digital humanities*. New York, USA: Routledge. 214-221.

Forte, M. & Murteira, H. (eds) 2020. *Digital Cities: Between History and Archaeology*.

Fraser, B. 2015. *Digital Cities: The Interdisciplinary Future of the Urban Geo-Humanities*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2015.

Karagiannopoulou, M. 2021. Walk the Wall Athens: An Experiential Walk in the City. *LCM Journal*, 8 (1), 171-184.

Katsianis, M., Lampraki, S., Theocharaki, A.-M., Pigaki, M., Costaki, L., & Papaefthimiou, E. 2019. Reconnecting a Fragmented Monument through Digital Mapping: The City Walls of Athens. *Studies in Digital Heritage*, 2 (2), 177-195.

Kerendine, S. 2007. Speaking in Rama: Panoramic Vision in Cultural Heritage Visualization. In F. Cameron & S. Kenderdine (eds) *Theorizing Digital Cultural Heritage: A Critical Discourse*. Cambridge, MA, 301-331.

Koutsabasis, P. 2021. Evaluation in Virtual Heritage. In: E. M. Champion (ed) *Virtual Heritage: A Guide*. London: Ubiquity Press, 115–127.

Lillevold, K. & Haarstad, H. 2019 The deep city: cultural heritage as a resource for sustainable local transformation, *Local Environment*, 24 (4), 329-341.

Mattern, S. 2015. *Deep mapping the media city*. U of Minnesota Press.

Μηλιώνης, Χ. 2017. *Σωστική αρχαιολογία: ανάμεσα στη διάσωση και στην απώλεια*. Αρχαιολογικοί Διάλογοι.

Palaiologou, G. & Griffiths, S. 2019. The uses of space syntax historical research for policy development in heritage urbanism. In M.O. Šćitaroci, B.B.O. Šćitaroci, & A. Mrđa, eds. *Cultural Urban Heritage: Development, Learning and Landscape Strategies*. Springer: Cham, Switzerland, 19-34.

Paraizo, R., & Ripper Kós, J. 2007. Urban Heritage Representations in Hyperdocuments. In F. Cameron & S. Kenderdine (eds) *Theorizing Digital Cultural Heritage: A Critical Discourse*. Cambridge, MA, 417-435.

Rau, S. & Schönherr, E. (eds) 2013. *Mapping Spatial Relations, Their Perceptions and Dynamics. The City Today and in the Past*. Springer Cham.

Theocharaki, A.M., Costaki, L., Papaefthimiou, W., Pigaki, M. & Panagiotopoulos, G. 2022. Mapping Ancient Athens: A Digital Map to Rescue Excavations. In: A. Moropoulou et al. (eds) *Transdisciplinary Multispectral Modelling and Cooperation for the Preservation of Cultural Heritage (TMM_CH 2021)*. Communications in Computer and Information Science, vol 1574. Springer, Cham.